



| Guía Docente          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                    |                 |           |
|-----------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|-----------------|-----------|
| Datos Identificativos |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                    | 2021/22         |           |
| Asignatura (*)        | Economía e Xestión da Empresa Familiar                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                    | Código          | 650G01040 |
| Titulación            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                    |                 |           |
| Descriptor            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                    |                 |           |
| Ciclo                 | Período                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Curso              | Tipo            | Créditos  |
| Grao                  | 2º cuatrimestre                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Cuarto             | Optativa        | 6         |
| Idioma                | Castelán                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                    |                 |           |
| Modalidade docente    | Presencial                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                    |                 |           |
| Prerrequisitos        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                    |                 |           |
| Departamento          | Economía                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                    |                 |           |
| Coordinación          | Rivera Castiñeira, M. Berta                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Correo electrónico | b.rivera@udc.es |           |
| Profesorado           | Rivera Castiñeira, M. Berta                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Correo electrónico | b.rivera@udc.es |           |
| Web                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                    |                 |           |
| Descrición xeral      | Estudo dos principais conceptos, cuestións e problemática específica que caracteriza ás empresas familiares, así como as principais ferramentas de análise e resolución de conflitos.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                    |                 |           |
| Plan de continxencia  | <p>1. Modificacións nos contidos</p> <p>Non se realizarán cambios</p> <p>2. Metodoloxías</p> <p>*Metodoloxías docentes que se manteñen</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- Traballos tutelados (computa na avaliación)</li><li>- Estudo de casos (computa na avaliación)</li><li>- Atención personalizada</li></ul> <p>*Metodoloxías docentes que se modifican</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- Discusión dirixida</li><li>- Sesión maxistral</li></ul> <p>3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- Correo electrónico: Diariamente. De uso para facer consultas, solicitar encontros virtuais para resolver dúbidas e facer o seguimento dos traballos tutelados e estudo de casos.</li><li>- Moodle: Diariamente. Segundo a necesidade do alumnado.</li><li>- Teams: Sesións semanais según as necesidades da evolución da materia.</li></ul> <p>4. Modificacións na avaliación</p> <p>Mantéñense as mesmas condicións que figuran na guía docente. A avaliación, por tanto, non sufrirá modificacións, representando a avaliación continua un 100% da avaliación total da seguinte forma: Traballos tutelados 60%, estudo de casos 40%.</p> <p>*Observacións de avaliación:</p> <p>Requisitos para superar a materia: Obter una puntuación do 50% do peso de cada una das partes obxecto de avaliación. Na segunda oportunidade aplicaranse os mesmos criterios de avaliación que para a primeira oportunidade.</p> <p>5. Modificacións da bibliografía ou webgrafía</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- Non se realizarán cambios.</li></ul> |                    |                 |           |

| Competencias do título |                        |
|------------------------|------------------------|
| Código                 | Competencias do título |

| Resultados da aprendizaxe |                        |
|---------------------------|------------------------|
| Resultados de aprendizaxe | Competencias do título |



|                                                                                                                                                                                   |     |     |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|-----|----|
| Coñecemento dos principais conceptos, cuestións e problemática específica das empresas familiares, así como dos principais modelos de análise.                                    | A1  | B1  | C1 |
|                                                                                                                                                                                   | A2  | B3  | C2 |
|                                                                                                                                                                                   | A3  | B4  | C3 |
|                                                                                                                                                                                   | A7  | B9  | C4 |
|                                                                                                                                                                                   | A8  | B10 | C5 |
|                                                                                                                                                                                   | A9  | B11 | C6 |
|                                                                                                                                                                                   | A11 | B12 | C7 |
|                                                                                                                                                                                   | A16 | B13 | C8 |
|                                                                                                                                                                                   | A17 |     |    |
|                                                                                                                                                                                   | A18 |     |    |
|                                                                                                                                                                                   | A19 |     |    |
|                                                                                                                                                                                   | A22 |     |    |
|                                                                                                                                                                                   | A23 |     |    |
|                                                                                                                                                                                   | A24 |     |    |
| Capacidade de aplicación dos modelos de análise a un amplo rango de problemas, conflitos e situacións en xeral que son típicas nalgúns casos específicos das empresas familiares. | A1  | B2  | C1 |
|                                                                                                                                                                                   | A2  | B5  | C2 |
|                                                                                                                                                                                   | A3  | B6  | C4 |
|                                                                                                                                                                                   | A8  | B7  | C5 |
|                                                                                                                                                                                   | A9  | B8  | C6 |
|                                                                                                                                                                                   | A11 | B14 | C7 |
|                                                                                                                                                                                   | A16 |     | C8 |
|                                                                                                                                                                                   | A17 |     |    |
|                                                                                                                                                                                   | A18 |     |    |
|                                                                                                                                                                                   | A22 |     |    |
|                                                                                                                                                                                   | A23 |     |    |
|                                                                                                                                                                                   |     |     |    |
|                                                                                                                                                                                   |     |     |    |
|                                                                                                                                                                                   |     |     |    |

| Contidos                                |                                                                                                                                                               |
|-----------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Temas                                   | Subtemas                                                                                                                                                      |
| Introdución                             | Concepto de empresa familiar                                                                                                                                  |
| Características das empresas familiares | Introdución: Principais características e problemas<br>O sistema da empresa familiar<br>Conflitos: orixe e posibles solucións<br>Relacións, cultura e valores |
| Goberno da empresa familiar             | Órganos de goberno da familia e da empresa<br>O protocolo familiar                                                                                            |
| Evolución e crecemento                  | Evolución e crecemento<br>Sucesión e continuidade                                                                                                             |

| Planificación         |                                                    |                   |                                           |              |
|-----------------------|----------------------------------------------------|-------------------|-------------------------------------------|--------------|
| Metodoloxías / probas | Competencias                                       | Horas presenciais | Horas non presenciais / traballo autónomo | Horas totais |
| Estudo de casos       | A11 A22 A24 B1 B2<br>B4 B11 B12 B13 C1<br>C2 C3 C6 | 15                | 27                                        | 42           |
| Discusión dirixida    | B6 B9 B14                                          | 19                | 0                                         | 19           |
| Traballos tutelados   | B3 B4 B5                                           | 10                | 20                                        | 30           |



|                                                                                                                          |                                                                      |    |    |    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|----|----|----|
| Sesión maxistral                                                                                                         | A1 A2 A3 A7 A8 A9<br>A16 A17 A18 A19<br>A23 B7 B8 B10 C4<br>C5 C7 C8 | 17 | 34 | 51 |
| Atención personalizada                                                                                                   |                                                                      | 8  | 0  | 8  |
| *Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado |                                                                      |    |    |    |

| Metodoloxías        |                                                                                                                                                                                                                          |
|---------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Metodoloxías        | Descrición                                                                                                                                                                                                               |
| Estudo de casos     | Estudo de situacións concretas ou casos que describan situacións reais ou supostas. O alumno deberá ser capaz de analízala axeitadamente e de plantexar solucións ou decisións.                                          |
| Discusión dirixida  | Clases en grupos reducidos de 15 alumnos para análise detallado de problemas concretos do temario e de traballo do alumno                                                                                                |
| Traballos tutelados | Realización de traballos relacionados con os contidos da materia de forma tuteada por o profesor da materia. Os traballos serán susceptibles de presentación por parte dos alumnos.                                      |
| Sesión maxistral    | Exposición do profesor de carácter oral e complementada con medios audiovisuais e coa introducción dalgunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de facilitar a aprendizaxe e de transmitir coñecementos. |

| Atención personalizada                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|--------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Metodoloxías                                                 | Descrición                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Estudo de casos<br>Discusión dirixida<br>Traballos tutelados | A atención personalizada ó alumno levarse a cabo de forma virtual, incluído a acción de Tutorías en Grupos Reducidos. Alunos con dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia: Empregarase a plataforma Moodle e o correo electrónico como vehículo de comunicación principal para a xestión de contidos, tutorías e a entrega de traballos. Acordarase ao comezo do curso un calendario específico de datas compatible coa súa dedicación, mais Terán a mesma obriga de realizaren actividades e de acudir en a calquera tipo de proba de avaliación que o alumnado a tempo completo. |

| Avaliación          |                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |               |
|---------------------|----------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|
| Metodoloxías        | Competencias                                       | Descrición                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Cualificación |
| Estudo de casos     | A11 A22 A24 B1 B2<br>B4 B11 B12 B13 C1<br>C2 C3 C6 | Valoraránse as respostas propostas e a análise desenvolvido polos alumnos para a resolución dos casos plantexados.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | 40            |
| Traballos tutelados | B3 B4 B5                                           | A avaliación dos traballos terá en conta os seguintes aspectos: <ul style="list-style-type: none"><li>- Adecuación metodolóxica á proposta de traballo.</li><li>- Profundidade dos contidos.</li><li>- Claridade na redacción e na presentación das ideas.</li><li>- Estructura e organización dos contidos.</li><li>- Principais Conclusións.</li><li>- Uso de fontes documentais apropiadas e actuais.</li><li>- Presentación e claridade na exposición e respostas.</li></ul> | 60            |

| Observacións avaliación |
|-------------------------|
|-------------------------|



Para superar a materia, o alumno deberá obter un mínimo de 5 puntos sobre 10. O desglose dese total de dez é o seguinte: o 40% (4 puntos) corresponde a o estudio de casos. O 60% (6 puntos) corresponde á realización de traballos tuteados (6 puntos).

## A) NORMATIVA DE EVALUACIÓN:

1. Condicións de avaliación: Está prohibido acceder ao aula do examen con calquera dispositivo que permita a comunicación co exterior e/ou almacenamento de información.
2. Identificación do estudante: O estudante ha de acreditar a súa personalidade de acordo coa normativa vixente.

## B) TIPOS DE CALIFICACIÓN:

1. Calificación de non presentado: Corresponde ao alumno, cando solo participe en actividades de avaliación que teñan unha ponderación inferior ao 20% sobre a calificación final, con independencia da calificación acadada.
2. Estudiantes con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia: Excepto para as datas aprobadas na Xunta de Facultade para a proba obxectiva final, para as restantes probas se acordará ao inicio do curso un calendario específico de datas compatible coa súa dedicación. Se empregará a plataforma Moodle e o correo electrónico como vehículo de comunicación principal para a xestión de contidos, tutorías e a entrega de traballos. Terán a mesma obriga de realizar actividades que o alumnado a tempo completo.

## C) OPORTUNIDADES DE EVALUACIÓN:

1. Primeira oportunidade: Aplicaranse os criterios de avaliación anteriormente indicados en esta sección.
2. Segunda oportunidade: Os criterios de avaliación son os mesmos para todas as oportunidades de avaliación.
3. Convocatoria adiantada: Na convocatoria adiantada é posible recuperar os puntos da avaliación continua mediante preguntas adicionais á proba obxectiva final.

## Fontes de información

|                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Bibliografía básica</b>         | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Corona, J. (Ed.) (2011). Empresa familiar: aspecto jurídicos y económicos. Deusto</li> <li>- Casillas, J.C. y otros (2005). La gestión de la empresa familiar. Thompson</li> <li>- Galve, C. y Salas, V. (2003). La empresa familiar en España. Fundación BBVA</li> </ul> <p>A maiores da Bibliografía relacionada, dado que o análise e búsqueda de fontes documentales é unha das metodoloxías desenvolvidas durante o curso, será o propio alumno (orientado polo profesor) quen en función dos problemas que teña que abordar buscará as referencias documentales máis apropiadas. A lo longo do curso, recomendarase material adicional correspondente aos contidos impartidos.</p> |
| <b>Bibliografía complementaria</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Pérez, M.J. (coord.) (2007). Fundamentos en la dirección de la empresa familiar. Thompson</li> <li>- Monreal, J. y otros (2009). La gestión de las empresas familiares: Un análisis integral. Civitas</li> <li>- Miller, D. y Le Bretton-Miller, I. (2006). Gestionar a largo plazo. Deusto</li> <li>- Gimeno, A. y otros (2009). Modelos de empresa familiar. Deusto</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |

## Recomendacións

### Materias que se recomenda ter cursado previamente

### Materias que se recomenda cursar simultaneamente

### Materias que continúan o temario

## Observacións

1. A entrega dos traballos documentais que se realicen nesta materia, fundamentalmente: a. Solicitarse en formato virtual e/ou soporte informático. Realizarse a través de Moodle, en formato dixital sen necesidade de imprimilos.
2. Débese ter en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores de sostibilidade e nos comportamentos persoais e profesionais.
3. Fomentaranse valores de respecto e igualdade.
4. Facilitarase a plena integración do alumnado que por razón físicas, sensoriais, psíquicas ou socioculturais, experimenten dificultades a un acceso axeitado, igualitario e proveitoso á vida universitaria.



(\*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías